

Av Samuel Rubenson & Jonas Eveborn

1 april 2021

Månadsbrevet inleds med en reflektion av Johannesakademiens preses Samuel Rubenson som här visar på det ”ekosystem” ur vilket Kommuniteten finner sin näring. Samuels text kommer också att publiceras på ekibs.se tisdagen efter påskhelgen.

En hållbar ekumenik

Många undrar hur den lokala pingstförsamlingens uppsägningen av ett avtal om gudstjänstlivet i Bjärka-Säby kan bli en riksnyhet och en fråga med ekumenisk tyngd. Tanken är ju inte att radikalt ändra allt utan enbart att hålla samman församling och slott, att berika gudstjänstlivet på Nya slottet med den pentekostala traditionen. Varför är det djupt problematiskt för Ekumeniska Kommuniteten? Är det en utbredd motvilja mot eller kanske rädsla för pingstkyrkans uttrycksformer? Eller är det bara fråga om onödiga missförstånd, okänsligt agerande och bråk om detaljer där man enkelt kan finna kompromisser. När ett uppsagt avtal om ansvar för gudstjänster på ett slott blir en nyhet inte bara i riksmidia utan även internationellt är det naturligt att folk undrar vad som står på spel.

För att förstå behöver man inse vad den Ekumeniska Kommuniteten är. Den är nämligen en, inte bara i svensk kontext, unik gemenskap, på en och samma gång väldigt stark och mycket sårbar. Den är stark eftersom den vuxit fram underifrån utan stöd av samfund eller penningstinna organisationer, fast grundad i sin egen vision och sin egen regel, i former och uttryck som utmejslats och prövats under lång tid. Samtidigt är den sårbar eftersom den utgör ett helt eko-system, en kropp, där böneliv, gudstjänster, retreatar, samtal, studier, seminarier, konferenser och forskning hör intimt samman. Skadas en del av detta skadas hela kroppen. Gudstjänstlivet och tidebönera på Nya slottet, tidskriften Pilgrim, Johannesakademin och kommunitetsmedlemmarnas andliga liv och bidrag i sina olika lokala församlingar hör samman och bär upp varandra. För den enskilde medlemmens vardag, liksom för tidskriftens höst- och vintermöten och akademins seminarier spelar det regelbundna gudstjänstlivet på Nya slottet en avgörande roll

vare sig man kan delta eller inte. Här gestaltas den djupa historiska tradition i vilken man ytterst är förankrad, den i vilken man känner igen sig, den till vilken man återvänder. I tidebönerna och mässan sker den andning som håller hela kroppen vid liv. Man kan inte bara andas ibland.

Men är inte detta aningen sekteristiskt? Varför inte med glädje acceptera en berikande anpassning till andra uttrycksformer, en större mångfald. Vad är ekumeniskt i kommunitetens motstånd mot ett dynamiskt och anpassningsbart gudstjänstliv där olika uttryck växlar och berikar varandra? Hur kan kommuniteten stå för en världsvid kristen enhet och ändå inte vara mer flexibel? I grunden handlar det om att all frihet behöver förankring, all öppenhet förutsätter trygghet. Paradoxalt nog är det ju så att den som står stadigt är friare än den ängslige. Den som är osäker kan inte kosta på sig samma öppenhet som den som är trygg i sitt eget. Frågan är därför vilken grund den Ekumeniska Kommuniteten vilar på.

I Kommunitetens regel hänvisas till Bibeln och den odelade kyrkans tro och liv och övertygelsen att all förnyelses källa är traditionen. Det betyder att för kommuniteten är ekumeniken genom historien tillbaka till källorna helt avgörande för enheten. Tryggheten ligger inte i de uttryck och tolkningar vi kommit fram till eller i stunden inspireras till utan i fasthållandet av det som hållit samman kyrkan genom tiderna, i de traditioner och vittnesbörd vi kan följa tillbaka till den tidiga kyrkan. Bibelläsning och bön beror av ett sammanhang, ju bredare och djupare det är, desto mindre är man utlämnad åt sig själv eller sin grupp. Det finns i Kommuniteten, i tidskriften och akademien, i dess gudstjänster, samtal och studier, ett unikt samband mellan den världsvida kyrkans bärande traditioner och ett teologiskt öppet och fritt sökande samtal i kontakt med internationell teologisk forskning. I detta står Kommuniteten för en ekumenik som inte söker sitt eget eller försvarar någon enskild kyrkas egenart utan söker den enhet som ligger framför oss. En hållbar ekumenik kan aldrig bygga på tillfälliga kompromisser, på ömsesidig anpassning, på uppdelning eller växlande ansvarstagande hur rättvist det än sker, den kan inte handla om att ge och ta. Den kräver den kärlek till varandra som inte lägger sig i, som respekterar den andres integritet och frihet, som söker gemensamma rötter och en gemensam framtid.

Själv är jag djup tacksam för de tjugofem år jag fått dela gemenskapen på Nya slottet. De har betytt mer för min egen tro och mitt böneliv liksom för min teologiska gärning än jag kan uttrycka. Att pingstförsamlingen gett mig och andra i Kommuniteten en plats för detta har varit stort och ekumeniskt generöst. Självfallet är det inget någon kan begära. Men den Ekumeniska Kommunitetens

liv och uppdrag beror inte av platsen utan av dem som här funnit en väg för sin vandring och ytterst det mål mot vilket vi vandrar.

Samuel Rubenson
Professor i kyrkohistoria
Preses för Johannesakademin

En lägesbeskrivning

Vid Kommunitetens medlemsmöte som planeras att äga rum via Zoom den 17 april kommer vi få en muntlig lägesbeskrivning gällande de förändrade förutsättningar vi som Kommunitet ställts inför då Pingstkyrkan Linköping, som äger och förvaltar Nya slottet i Bjärka-Säby sagt upp avtalet om söndagens mässa från och med "lämpligt datum i sommar". Då kommer det också finnas möjlighet att ställa frågor och ge bidrag till samtalet.

På ekibs.se har Jonas Eveborn sammanställt en del av de frågor som nått honom eller som berörts i media under den senaste månaden. Den sidan uppdateras kontinuerligt och ni är välkomna att fylla på med fler frågor om ni saknar något ämne.

I går kväll, den 31 mars, mötte Kommunitetens föreståndare Jonas Eveborn, vice föreståndare Liselotte J Andersson, ordförande Robert Magnusson och visitor biskop Esbjörn Hagberg presidiet i Pingstkyrkan Linköping. Presidiet utgörs av församlingsföreståndare Marcus Sönerbrandt, ordförande Per-Ola Hellberg och andre vice ordförande Caroline Nyman. Det var det första mer formella samtalet som ägde rum sedan uppsägningsbrevet skickades.

Under samtalet fördes minnesanteckningar som inte är justerade ännu. Dessa kommer att delas i respektive ledningar. En skriftlig sammanfattning av mötet kommer tillgängliggöras offentligt.

Det vi kan dela med oss av redan nu är de frågor som vi från Kommunitetens råd och styrelse förde fram under mötet och som vi kommer få respons på från församlingsledningen under maj månad. Nästa steg är att församlingsledningen utlovat en hälsning med en lägesrapport kring var de befinner sig i processen vid medlemsmötet den 17 april. Därutöver planeras separata samtal med den gudstjänstfirande gemenskapen i Bjärka-Säby.

Frågorna som framförts av Kommuniteten till församlingsledningen:

En grundfråga gäller hur förutsättningarna ser ut för samverkan och när ett förtydligt förhållande mellan förvaltare och hyresgäst skapar ömsesidig tydlighet och långsiktig trygghet.

Hur tänker församlingen genomföra tideböner i en ny grundordning?

Finns det planer på att kontinuiteten i tidebönerna kan upprätthållas även då hyresgäster nyttjar hela slottet med egna program?

Vilka ordningar för tideböner och mässor kan användas när EKIBS arrangerar retreatar och möten?

Hur ser planerna ut för församlingens ”huvudgudstjänst” på söndagar?

Kan den gudstjänstfirande gemenskapen hyra slottskapellet för mässfirande utöver församlingens egna gudstjänster?

Finns det förutsättningar för någon form av samarbete kring husfolket?

Vi har tidigare talat om att Johannesakademins bibliotek kan finnas kvar i det nuvarande rummet med två studieplatser även om biblioteket också kommer att användas som lärum vid retreatar och som grupprum vid uthyrningar. Hur ser ni på det idag?

Ni har föreslagit en permanent ikonutställning på vinden. Hur ser ni på det idag?

Hur ofta kan Kommuniteten hyra in sig med sina arrangemang under de kommande åren?

Finns det någon bättre modell för att hyra/abonnera slottet som skapar såväl ekonomisk trygghet som ömsesidig självständighet i relationen förvaltare/hyresgäst? Till exempel att Kommunitetens arrangemang koncentreras till en sammanhållen period under året som föreningen Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby då betalar en fast hyra för. Därutöver kan det finnas fasta inslag som löper över hela året med såväl församlingen som EKIBS som arrangör.

Ett av få tydliga besked från mötet den 31 mars är att EKIBS med Pilgrim och Johannesakademien fortsatt kan hyra in sig på slottet som arrangör av retreatar och möten och då be tideböner och fira mässor enligt Kommunitetens ordningar.

Presidiet förtydligade också att med ”lämpligt datum i sommar” menas efter Generalkapitlet som infaller 12-15 augusti.

Till avslutning...

Något som blivit allt mer uppenbart för mig den senaste månaden är hur trygg vår kommunitetsgemenskap och organisation är.

Vilka kärleksfulla, kloka och kompetenta personer vi har begåvats med i styrelse, råd och i vår visitator biskop Esbjörn!

Många är också de vänner till Kommuniteten utöver Norden som på olika vis delgivit oss sin uppskattning och försäkran om fortsatt förbön både för oss och Pingstkyrkan Linköping. Jag kan inte förstå det på något annat vis än att det är dessa böner som gjort att jag personligen erfarit en sällsam ro mitt i en intensiv tid. Tack!

Under ett par års tid har jag varit krönikör i tidningen *Sändaren*. Det uppdraget löpte ut i och med min senaste krönika förra veckan. Jag passade på att ge några fragment av mitt personliga vittnesbörd på den ekumeniska vandringen som ledde mig till Nya slottet och Ekumeniska Kommuniteten. Det var välgörande för mig att just nu få återvända till den berättelsen. Jag delar den också med er.

Att älska hela kyrkan genom sin kyrka

Under min gymnasietid sjöng jag bas i Jönköpings Kristna skolkör Rejoice. Vi rörde oss ledigt mellan stadens kyrkor och skolor och sjöng av hjärtats lust: ”Vi vill ropa ut att Jesus lever!”.

En händelse som jag inte visste att jag mindes återkom oväntat häromdagen. Skolkören medverkade under flera år vid *Evangelistveckan*, som årligen arrangerades i Jönköpings pingstkyrka medan *Predikantveckan* var förlagd till Filadelfiakyrkan i Stockholm. En förenklad bild ger vid handen att medelåldern var lägre bland evangelisterna medan ljudvolymen var högre.

Då ett av kvällsmötena sammanföll med något jag inte kunde avstå kom jag och körledaren överens om att jag skulle delta fram till min soloinsats – som inte utan vidare lät sig ersättas, vi talar ändå om förhistorisk svensk rap – och att jag

därefter diskret skulle lämna estraden. Döm av min förvåning då jag senare under veckan möttes av ett rykte om att ”missionaren” i protest lämnat kvällsmötet med orden: ”Där ser man hur galna pingstvännerna är!”.

Den här anekdoten påminner mig om hur tacksam jag är över att jag tidigt i livet kom att berikas av mötet med olika kyrkor och samtidigt hur lätt mellanmännsliga missförstånd och olika verklighetsbeskrivningar kan uppstå. Strävan efter enhet – ej att förväxla med likriktning – innebär alltid ett mödosamt arbete där tilliten prövas.

Min ekumeniska upptäcktsfärd ledde från min hemstads frikyrkliga mylla till mötet med kristna mystiker, till att börja med genom den andliga litteraturen. Hos dem fann jag en radikalitet och överlåtelse som samtidigt var mycket jordnära och där tystnaden, som visade sig ligga mig nära, var ett lika naturligt uttryck för bön i Anden som tungotalet. När jag väl fått upp ögonen för dessa bedjare genom kyrkans historia upptäckte jag snart att de funnits också i min egen hemförsamling hela tiden.

I mitt möte med tidskriften Pilgrim och de mötesplatser som uppstod i dess sfär var jag med om en andra ekumenisk ögonöppnare. I den långa matkön vid det första Vintermötet i Bjärka-Säby och Vårdnäs 1999 fann jag mig i samtal om trons källor och upplevde en stor igenkänning bland deltagarna. En bit in i samtalet upptäckte vi hur samtliga kyrkofamiljer fanns representerade i den vänskapens ekumenik som pågick i matkön. Från det samtalet var steget inte långt till Pingstkyrkan i Linköping där jag samma år blev en del av husfolket på Nya Slottet.

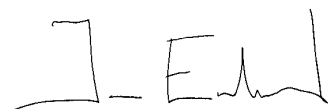
Jag har sedan dess igenkänt samma anda på några få platser utöver världen där man inte bara möts i dialog genom att presentera sin egen tradition, utan även i böner och gudstjänster funnit en gemensam kontaktyta. Det är nog inte möjligt att gestalta ekumeniken på det viset i varje lokalt sammanhang, men för mig har sådana miljöer blivit ett tecken.

Genom mina möten med syskon i olika kyrkor har både frågor och förnyad kärlek väckts till min egen kyrkliga hemvist. Ett avgörande steg under min ekumeniska vandring ledde till ett kloster i Egyptens öken och mötet med den koptiska kyrkan. Jag tror inte att jag överdriver om jag påstår att det är tack vare det mötet jag idag är pastor i Equmeniakyrkan. Rösten från öknen talade till mig: ”Gräv där du står”; ”flytta inte i otid”; ”40 år är bara en början”. I mötet med den koptiska kyrkan har jag också funnit ett trovärdigt exempel på hur ordningen och friheten berikar varandra, eller som vi säger på ”kyrkiska”: Det liturgiska och det karismatiska.

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

Via hemsidan kan vi ta del av ordningar för den Stora veckan och de heliga tre dagarnas drama dag för dag. I Andens gemenskap går vi nu in i kampen och mörkret och ber om att få del av kraften i Kristi uppståndelse och den nya skapelsens liv.

Guds frid

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by 'EW' and a flourish.